

ORTAÖĞRETİM FİZİK DERSİ (9-12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMINA GÖRE HAZIRLANAN TASLAK DERS KİTAPLARINI İNCELEME VE DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ			Puan
İçindekiler (1)	A	“İçindekiler” bölümü yer almalı.	10
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Kitap içindeki ünite, bölüm ve konu başlıkları ile sayfa numaralarına yer verilmeli, içerikteki sayfa numaraları ile örtüşmeli. (**) • Ünite başlıkları programda belirtildiği biçimde kullanılmalı. 	0,25
Kitabın Organizasyonu (2)	A	“Kitabın Organizasyonu” bölümü yer almalı.	10
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Kitap genelinde yer alan ve kitabın kullanımına rehberlik eden unsurlarla (sembol, logo vb. ile) desteklenmiş, öğrenciye yönelik ve düzeye uygun şekilde açıklamalara yer verilmeli. • Güvenlik uyarılarının sembol ve işaretleri açıklamaları ile birlikte verilmeli. 	0,25
Sözlük (3)	A	Kitapta geçen sözcük, kavram ve terimlerin tanımlarını içeren “Sözlük” bölümü yer almalı.	10
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Kitapta geçen sözcük, kavram ve terimlerin tanımlarına yer verilmeli. Bu tanımlar, sözcüğün metindeki anlamı dikkate alınarak bilim terminolojisine uygun ve yeterli açıklama ile verilmeli. Yapılan açıklamalar sınıf seviyesine uygun olmalı. 	0,25
Kavramlar ve Terimler Dizini (4)	A	“Kavramlar ve Terimler Dizini” bölümüne yer verilmeli.	10
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Kitapta geçen ana kavramlar, terimler, kişiler, konular, yer adları vb. unsurlar sayfa numarası belirtilerek alfabetik sırayla verilmeli. (**) 	0,25
Kaynakça (5)	A	“Kaynakça” bölümü yer almalı.	10
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Kaynaklar bilimsel nitelik taşıyan yayınlardan seçilmeli. • Kaynakçada yer alan İnternet adresleri resmî kurumlara (edu, gov vb.nin uzantılarına) ait olmalı. • İnternet’ten alıntı yapılan sayfanın uzantısı tam verilmeli ve alıntı tarihi belirtilmeli. İçerikte herhangi bir yerden alınarak kullanılan bilimsel, teknik, istatistiki bilgi vb.ni içeren unsurların (tablo, okuma metni, grafik vb.nin) kaynağı, ilgili unsurun yanında veya dipnot olarak verilmeli. Eserin künyesi kaynakçada yer almalı. (**) 	0,25

İçerik ve İşleniş (6) (700 Puan)	A	<ul style="list-style-type: none">• Ortaöğretim Fizik Dersi Öğretim Programına göre taslak ders kitaplarında bilgi kazanımlarına temel oluşturacak yaşam temelli bağlam - bağlamlar yer almalı. (Her bilgi kazanımı için tek hata girilir)(*)• Her kazanım için işleniş yapılmalı.	1 KP
	B	<ul style="list-style-type: none">• Her bilgi kazanımı için yapılan işleniş, seçilen bağlam ile ilişkilendirilmelidir.	0,2x KP
	C	<ul style="list-style-type: none">• Kazanımlarla ilgili işleniş ilgili kazanımın gerektirdiği beceri kazanımlarını eksiksiz gerçekleştirecek şekilde yapılmalı.(Her bilgi kazanımına ait beceri kazanımlarının tamamı için tek hata girilir)• İçerik ile ilgili anlatımlar kavram yanlışlarına neden olmamalı.• İşleniş öğrenci seviyesine uygun nitelikte düzenlenmeli.• İçerikte, program kazanımlarının kapsamını aşan bilgi, kavram, açıklama, örnek vb. ayrıntıya yer verilmemeli.• Kavram hiyerarşisine uyulmalı.• İşlenişte gereksiz tekrar, çelişki ve mantıksal hata olmamalı.• İşlenişte verilen sayısal, kavramsal örnekler ve sorular yaşam temelli yaklaşıma uygun şekilde açık ve anlaşılır olmalı.• İçerikte verilen her türlü bilgi güncel (geçerliliğini yitirmemiş) olmalı.• Örnek çözümleri, öğrencinin anlamasını kolaylaştıracak açıklamalarla desteklenmeli, eksiksiz ve hatasız olmalı.• İşlenişte, kazanım ifadeleri program içinde geçtiği şekliyle (soru formunda bile olsa) doğrudan verilmemeli.	0,5

		<ul style="list-style-type: none">• Etkinliklerden elde edilecek çıkarımlar veya sonuçlar işlenişte doğrudan verilmemeli (Elde edilen çıkarım veya sonuçlar üzerinden genel işleniş yapılmalı.). (**)• İçeriğin anlatım dili, öğrencilere fiziğin kendine özgü bir bilim dili olduğunu fark ettirecek biçimde düzenlenmiş olmalı.• Etkinlikler belli bir sistematik yapı çerçevesinde oluşturulmalı ve uygulama basamakları tam verilmeli.• Etkinlik adları bağlamsal yaklaşıma uygun, doğrudan sonuç içermeyecek, öğrencinin ilgisini çekecek nitelikte olmalı. (**)• Etkinlikler, özelliğine göre grup, gruplar arası ya da bireysel çalışmalara yönlendirecek ve öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini geliştirecek nitelikte olmalı. (**)• Etkinlik basamakları ve soruları, ilgili kazanımları gerçekleştirecek şekilde açık ve anlaşılır olmalı.• Etkinliklerin amacına uygun, ekonomik ve kolay temin edilebilir araç-gereç ve malzemeler seçilmeli. (**)• Etkinlikte kullanılan malzemelerin adları bilimsel literatüre uygun olmalı (Araç-gereç ve malzemelerin DAYM kılavuzundan seçilmesi hâlinde adlandırma ilgili kılavuza göre yapılmalı.). (**)• Etkinliklerde gerektiğinde yardımcı unsurlar kullanılmalı ve bunlarda hata olmamalı.• Etkinliğin niteliğine uygun güvenlik uyarıları verilmeli. (**)• Ünite anlatılan konunun niteliğine uygun tamamlayıcı, eğitici ve öğretime yardımcı unsurlara (resim, şekil, şema, grafik, tablo, okuma metni vb. ne) yer verilmeli. İstatistik veri içeren yardımcı unsurlarda yer alan bilgiler güncel olmalı.• Yardımcı unsurlar içeriği tam destekler nitelikte olmalı. Aynı zamanda bu yardımcı unsurlar içerikle ilişkilendirilmeli (**)• Yardımcı unsurlarda (bulmaca, grafik, şema, çizelge, resim, diyagram, okuma metni vb.) hataya neden olabilecek gösterim yer almamalı.• Bilgi (her türlü sayısal değer, şahıs adları, coğrafi ve tarihî bilgiler vb.) hatası olmamalı.• Kitabın kendi içerisindeki ilişkilendirme ve atıflar doğru yapılmalı.	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Programda kazanımların bulunduğu tabloların “Açıklama” sütununda yer alan unsurlara (ders içi ilişkilendirme, diğer derslerle ilişkilendirme, kavram yanlışlığı, uyarı, sınırlama ve Nobel bilgileri) uyulmalı. • Ünitelerin işleniş sırası değiştirilmemeli. • Konu başlıkları ya bağlam ya da bağlamla ilgili olmalı.(**) • Bir ünite de kullanılacak bağlam sayısı ünitenin kazanım sayısından az olmalı. • Her ünite için ayrılan sayfa sayısı, programın belirttiği ders saati ile orantılı olmalı. • Birimler SI birim sistemine göre düzenlenmeli. Birimler ilk geçtiği yerde orijinal yazımı, yay araç içinde de okunuşu verilmeli. Birimler sonraki anlatımlarda yalnızca sembolle gösterilmeli. (**) • Fiziksel ve matematiksel büyüklüklerin değer ve/veya birimleri bilimsel literatüre uygun şekilde verilmeli. 	
	D Bilimsel Hata	<ul style="list-style-type: none"> • Kitapta bilimsel hata (ilke, teori, kavram, bağıntı) olmamalı. 	5
	E Ölçme ve Değerlen- dirme	<ul style="list-style-type: none"> • Ünite sonunda ölçme değerlendirme çalışmaları verilmemişse o ünitenin toplam puanının yüzde yirmisi düşülür. 	0,2x ÜP

	<p style="text-align: center;">F</p> <p style="text-align: center;">Ölçme ve Değerlendirme</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğrencinin duyuşsal, sosyal ve zihinsel gelişimi gözatılmış olmalı.• Performansa dayalı ölçme ve değerlendirme yaklaşımına uygun çalışmalar da yer almalı.• Seçilen ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri ders programında hedeflenen kazanımlara ve bağlamsal yaklaşıma uygun olmalı.• Ünitenin tüm kazanımlarını değerlendiren çalışmalara yer verilmeli.• Ölçme ve değerlendirme araçları, ölçme değerlendirme teknik ve ilkelerine uygun düzenlenmiş olmalı. (**)• Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme, problem çözme, karar verme, yorumlama gibi becerileri ölçecek nitelikte düzenlenmiş olmalı.• Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında değişik ölçme araçlarına (çoktan seçmeli, eşleştirmeli, boşluk doldurmalı, açık uçlu vb. sorulara) yer verilmeli.• Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında farklı zorluk düzeyine sahip sorulara yer verilmeli.• Ölçme ve değerlendirme çalışmalarının cevapları kitap sonunda yer almalı.	0,5
--	--	--	------------

<p>Dil, Anlatım ve Üslup</p> <p>(7)</p> <p>(150 Puan)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Türkçenin kullanımında, Türk Dil Kurumunun son yayımladığı Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük esas alınmalı.• Yazım hatası bulunmamalı.• Noktalama hatası bulunmamalı.• Noktalama eksikliği bulunmamalı.• Noktalama imi gereksiz kullanılmamalı.• Dizgi hatası bulunmamalı.• Benzer biçimde düzenlenen ifadelerin yazım ve noktalamasında birlik sağlanmalı.• Yazı diline uygun nitelikte ve estetik bir dil kullanılmalı.• Kullanılan dil, nitelik ve nicelik (kelime seçimi, cümle yapıları, cümle ve metin uzunluğu) bakımından öğrenci düzeyine uygun olmalı.• Her türlü kavram, terim ve adlandırmada nüsha genelinde birlik sağlanmalı.• Kelime düzeyinde anlatım bozukluğu bulunmamalı.• Kelime grubu düzeyinde anlatım bozukluğu bulunmamalı.• Cümle düzeyinde anlatım bozukluğu bulunmamalı.• Yabancı isim, birim, terim ve adlandırmalar orijinal yazılışı ile verilmeli .İlgili ifadelerin ilk geçtiği yerde yay ayraç içinde Türkçe okunuşu veya açıklaması, sonraki kullanımlarında yalnızca orijinal yazımı verilmeli. (**)• Her paragraf bir ana fikir etrafında toplanmalı.• Paragraflarda anlatım akışını bozan ifadeler kullanılmamalı.• Paragraflarda gereksiz kelime ve cümle tekrarı bulunmamalı.• Paragraftaki cümleler arasında kip uyumu sağlanmalı.• Paragraftaki cümleler arasında çatı uyumu sağlanmalı.• Paragraftaki cümleler arasında kişi uyumu sağlanmalı.• Paragraflar ve cümleler arasında uygun geçiş ifadeleriyle bağlantı kurulmalı.	<p>0,25</p>
--	--	--------------------

<p>Teknik, Tasarım ve Düzenleme</p> <p>(8)</p> <p>(100 Puan)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Türk bayrağı “Türk Bayrağı Kanun ve Tüzüğü”ne uygun özellikte verilmeli.• Atatürk görselleri orijinaline uygun ve nitelikli verilmeli• Görsel öğeler kişi, zümre, kurum ve kuruluşları küçük düşürücü özellikte verilmemeli.• Görsel öğeler net ve temiz baskılı olmalı.• Görsel öğeler incelenirken;<ul style="list-style-type: none">• Renklerde ilgi çekicilik,• Estetik sayfa düzenleme,• Gereksiz ayrıntıdan kaçınma,• Yazı ve görsel öğe dengesi,• Sayfada aşırı yoğunluk ve aşırı boşluktan kaçınma,• Özgün tasarım,• Kolay algılama,• Kompozisyon kurallarına uygun olma şartları aranmalı.• Temsilî resimler, resmî kurumlar ile bunlara bağlı birimlerin arşivlerinden seçilerek verilmeli. Tarihî fotoğraflar, temsilî resimler ve sanat eserleri kaynakça ile verilmeli.• Görsel tasarımlar reklam unsuru içermeyecek şekilde düzenlenmeli.• Görsel materyaller ve tasarımlar öğrencinin pedagojik gelişimine, seviyesine, gelişim basamaklarına uygun, çevresinden örneklerle düzenlenmeli.• Görsel öğede figürler, estetik görünümde çizim (desen) ve renklendirme ile üslup bütünlüğü içinde verilmeli.• Metin yazıları ve öğretime yardımcı unsurlarda kullanılan yazılar karakter, renk ve boyut olarak kolay okunabilir ve sistematik olmalı.• Görsel öğede figürler doğal görünümde verilmeli.• Öğretime yardımcı unsurların (fotoğraf, resim, şekil, şema, grafik, tablo ve haritanın) adlandırmaları doğru verilmeli.• Madde imleri tutarlı ve estetik olmalı.	<p>0,5</p>
---	--	-------------------

ACIKLAMALAR

- Kriterlerin hazırlanmasında 31.12.2009 tarih ve 2749-4 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği ile Ortaöğretim Fizik Dersi (9-12 sınıflar) öğretim programı esas alınmıştır.
- İçerik puanı ünitelerin programda belirtilen ağırlıklarına göre ünitelere dağıtılarak ünite puanı (ÜP) elde edilir. Bu puan aynı zamanda kazanımların toplam puanıdır. Ünite başına düşen puan kazanım sayılarına bölünerek ünitelerdeki kazanımların puanı (1 KP) belirlenir.
- Kitapların toplam puanının % 5’ini kitapta bulunması gereken bölümler, %70’ini içerik, %15’ini dil, anlatım ve üslup, %10’unu teknik, tasarım ve düzenleme oluşturur.
- 9. sınıf I. ünite için 1 kazanım puanı 7,92, II. ünite için 1 kazanım puanı 14,84, III. ünite için 1 kazanım puanı 16,24, IV. ünite için 1 kazanım puanı 13,97 V. ünite için 1 kazanım puanı 18,85, VI. ünite için 1 kazanım puanı 14,66;
10. sınıf I. ünite için 1 kazanım puanı 16,96, II. ünite için 1 kazanım puanı 21,99, III. ünite için 1 kazanım puanı 21,11, IV. ünite için 1 kazanım puanı 23,75, V. ünite için 1 kazanım puanı 17,15;
11. sınıf I. ünite için 1 kazanım puanı 12,71, II. ünite için 1 kazanım puanı 12,22, III. ünite için 1 kazanım puanı 12,46, IV. ünite için 1 kazanım puanı 11,57, V. ünite için 1 kazanım puanı 12,09, VI. ünite için 1 kazanım puanı 9,97;
12. sınıf I. ünite için 1 kazanım puanı 9,60, II. ünite için 1 kazanım puanı 21,99, III. ünite için 1 kazanım puanı 9,47, IV. ünite için 1 kazanım puanı 11,57, V. ünite için 1 kazanım puanı 12,09, VI. ünite için 1 kazanım puanı 9,96, VII. ünite için 1 kazanım puanı 9,96 olarak belirlenmiştir.
- İçerikte, program kazanımlarının kapsamını aşan bilgi, kavram, açıklama, örnek, gereksiz tekrar vb nedenlerle çıkarılması istenen bölümlere nüsha üzerinde dil, anlatım, üslup ve görsel tasarım yönünden hata tespiti yapılmaz .
- Kitabın değerlendirilmesinde (puanlandırılmasında) kullanılan ölçütlerden “İçindekiler, Kitabın Organizasyonu, Sözlük, Kavramlar ve Terimler Dizini, Kaynakça” bölümlerinde, B maddesinden düşülecek toplam puan A maddesinin puanını geçemez.
- Öğretim programı bağlamsal yaklaşımı esas aldığından 6A bölümünde (*) ile belirtilen hata tespit edildiğinde nüsha üzerinde ve hata fişlerinde içerik, dil, anlatım, üslup ve görsel tasarım yönünden hata tespiti yapılmaz .
- 1B,4B,5B, 6C ve 6F bölümlerinde (***) ile belirtilen kriterlere göre tekrarlanan aynı tür hatalar kitap genelinde 10’dan fazla ise (onuncu hata dâhil) genellenir. Tespit edilen genel hatalar puantajda “Genel Hatalar” başlığı altında verilen içerik grubuna yazılır.
- Yardımcı unsurlarda verilen alt yazılar ile ilgili hata puanı kırılmaz. Öneri yazılır.
- Yukarıdaki ölçütlere göre belirlenen hataların dışında tespit edilen hatalar ilgili üniteden girilir.
- Dil, anlatım, üslup ve görsel tasarım yönünden tekrarlanan aynı tür hatalar kitap genelinde 10’dan fazla ise (onuncu hata dâhil) genellenir. Tespit edilen genel hatalar puantajda “Genel Hatalar” başlığı altında verilen içerik grubuna yazılır.
- Ölçme değerlendirme çalışmalarının cevaplarına ait hatalar her ünitenin sonundaki “Ünite sonu değerlendirme çalışmalarının” bulunduğu bölüme yazılır.

